

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prosoru.

SOČA

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici „Via Duomo“ h. št. 367, II. nadstr. naročnina pa opravištvu „Soča“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov.

Da bodo imeli naši čast. čitatelji jasen pregled cele rusko-turške vojske, zložili smo o njej točno poročilo, posneto iz najboljših virov, katero se v današnji številki začne. Ono bode obsegalo v glavnih potezah vsa vojna dejanja, kakor so se vršila od začetka vojne in se še bodo do mirovne pogodbe. V navadnem predalu bomo pa dalje priobčevali novejši vesti z evropskega in azijskega bojišča.

Izpred Plevne ni do danes poročil o posebno pomenljivih bojih. Obstreljavanje se ve, da ni nehalo in tudi manjše bitke posameznih krdel so skoro dan za dnem. Posebno general Skobelev se izkazuje pravega junaka, da, celo preveč drzen je. Ranjen je bil zadnje dni v dveh bojih, pa vendar ni popustil komanda. Turške krogle so mu ubile uže pet konj, ko jih je jahal v boju. — O vojski hrabrega Gurka nemamo poročil, a gotovo je, da skrbno straži vhod v Plevno od jugozapadne strani, od katere se nekda Mehemed Ali z novo pribolmano vojsko pripravljala Osmanu na pomoč. — Mnogo se ugiba, za koliko časa vtegne biti se Plevna z živževem preskrbljena, a zanesljivega se nič ne ve. Gotovo je, da se Osman ne vda, dokler ima njegova vojska še kaj prigrizniti in verjetno je tudi, da brže poskuša sé silo prodreti rusko-rumunske oklepe, nego se poda nasprotni presili.

Različne vesti potrjujejo, da nameravajo Rusi z vojsko 60.000 mož, ki se okolo Tirnovéga nabira, še v tem letu zopet čez Balkan prestopiti in na Adrijanopolj udariti.

V Šibki soteski nasproti Nikolajevj gori še vedno Turki pomnožujejo svoje baterije. Pa tudi Rusi so dobili izdatne pomoči in trdno držé svoje pozicije.

Kozaški starešina Afonaziev je izpodil z dvema kompanijama Turke iz Rozalite-soteske, priplenil je hrane in požgal turški tabor.

Ruska armada v Dobruči ima še vedno svoje stare pozicije pred Trajanskim nasipom in v utrjenih prostorih pri Medžidije, Küstendži in Cernej vodi. Kedar Plevna pade, boše tudi ta del začel razvijati svoje moči.

Črnogorci še vedno zmagonosno napredujejo. Vzeli so vse turške forte okolo Bara (Antivari) in včeraj se je govorilo, da imajo tudi uže Bar v svojih rokah. Dalje poroča telegram iz Cetinja 21. nov., da so vzeli in požgali Dobrovodo, ker se ni hotela brez boja vdati.

Najvažnejše in najveselejše poročilo je pa prišlo z azijskega bojišča. Dne 18. t. m. so Rusi z naskokom vzeli Kars, ključ do male Azije, največjo tamošnjo trdnjavo. Boj je trajal od 9. zvečer do 8. ure zjutraj, — tedaj celo noč. 40 bataljonov, ki so hoteli ubegniti, so Rusi s kavalerijo ujeli. Trdnjava, mesto, 300 kanonov in strelivo je Rusom v roke padlo. Turki so zgubili 5000 mrtvih in ranjenih, 10.000 ujetih, Rusi pa okolo 2700 mrtvih in ranjenih. Ob 11. uri zjutraj je imel vojskovodja, general Loris-Melikov slovesen vhod v mesto. V mestu so našli v bolnišnicah okoli 4500 ranjencev.

To je eden najsijajnejših vojniščinov novejši zgodovine. V Aziji je vojna zdaj skoro da končana; kajti slabše utrjeni Erzerum se ne more dolgo držati, tem manj, ker je Muktarjeva vojska v vsakem oziru oslabiljena in demoralizovana in ker se zdaj lahko velik del Loris-Melikove vojske od vzotega Karsa pomakne proti Erzerumu in se tam pridruži Heiman-Tergukasovi armadi.

V glavnem stanu pred Plevno je vest o vzetji Karsa vzbudila navdušeno veselje. Kaj bi ne? Madjari pa, ako bi hoteli dosledni biti, morali bi vsaj štirideset dni v črne obleke zaviti, s postom in pokoro obhajati narodno žalost. In naši turkofilni listi? Kedo bi si bil mislil, da bodo pri toliki nesreči tako vdano v Allah-ovo in njegovega velikega profeta Muhameda sveto veljo poročali o strašni osodi svojih varovancev? Kdor ne pozna njih pobožnosti in značajnosti, menil bi lahko, da so hinavci. —

Kratek pregled letošnje ruske vojne.

Dne 16. novembra 1876. mobilizovalo je Rusko šest armadnih zborov, ktere je zbralo na mejah bogdanskkih (moldavskih). Ko je pa nastopila doba za vjevanje ugodna, sklenen je bil 16. aprila t. l. z Rumunskim dogovor, da bi ruski vojaci smeli prekoračiti Rumunsko. Dne 20. aprila zapustil je car Aleksander Petrograd in 23. in 24. istega meseca pregledaval je svojo vojsko v Kišenevu. V tem času je bil izdan carski manifest. Dne 23. aprila zapustil je ruski poslanik Nelidov glavno turško mesto Carigrad, i v noči po istem dnevu so znatne ruske sile prestopile v Evropi Prut, v Aziji pa turške granice. Dne 5. maja prispel je ruski car do Jas.

Močno čislani plemenitnik in neznani delavec, velik bogatin in še večji revež sta lahko enako srečna, se ve, da vsak na svoj način. Vse take razlike v človeškem življenju so naslikane v Prižigaleci. Na drugi strani nam pa ta roman kaže, kako nestanovitna, puhla je ona, videzna sreča, katero lové nestanovitni (ferflavasti) ljudje, v kateri se zibljejo ošabneži in preširneži in katero tako močno čislajo nepremišljeni bogatinci in mogotci.

Kakor lansko leto poslovenjen Župnik Wakefieldski kaže tudi Prižigalec oni nežni okus, s katerim prof. Jesenko odbira najlepše, najbolj npravstvene povesti v beletrističnem slovstvu angleškem ter je v gladki domači besedi presaja na slovensko polje. Naj bolj rahločutni čitatelj ne bode našel v Prižigalecu nobene dogodbe, zasledil ne bode celo nobene besede, ki bi zbudila njegovo serce. Uže zato je ta obširni roman posebno pripraven za odraslo mladež, za mladeniče in devojke, ki se ne mislijo z njim le kratkočasiti, ampak tudi zboljšati svoje više bitje, poblažiti svoje serce. Uže zaradi teh blagih uzorov npravstvenega življenja toplo priporočamo Prižigaleca*) vsem svojim čitateljem, vsem prijateljem in podpirateljem slovenskega beletrističnega berila. Ta nova knjiga, ki šteje v obeh zvezkih 64 tiskanih

*) Dobiva se Prižigalec, kot smo uže pred tedni naznanili, v našem mestu pri Paternolliju, Vokulatu in Daseju; v drugih slovenskih mestih pa pri knjigarjih, ki sploh slovenske knjige prodajajo.

Turci so imeli 180.000 mož vojske, stoječih vzdolž Donave do Dobrudže, ktera je bila slabo obsedena. Vojska turška je bila tako razpostavljena, da sta Vidin, kder je Osman paša, i Šumen, kder je generalisim Abdul Kerim so svojim nezmožnim zamenikom Ahmedom Ejubom veval, silno bila obsedena.

V Aziji je stalo proti Rusom 80.000 mož turške vojske. Na granicah Črnogore stalo je 40 do 50.000 mož redifov i nizamov turških pod Sulejmanom, Mehmedom Alim in Alim Saibom. V Aziji veval je Turkom Derviš paša, kteremu je bil pozneje pridružen še Muktar paša. Na Donavi imeli so Turci tudi silne oklepniške bojne ladije, proti njimi so pa Rusi uspešno uporabili torpede, in 11. maja vničili so turški monitor „Lutfi Dželil“, dne 26. maja pokončali so pa v Brajli turški monitor „Seif“.

Turci pričakovali so prehod Rusov čez Donavo blizu srbskih granic. Močno bili so iznenadeni, ko se je v noči z 21. do 22. junija ruska vojska v Galci i Hrsovem na čolnih čez Donavo prepravila i ko je drugoga dne začela staviti pontonovi most. Brez poka odstopili so Turci celo Dobrudžo do trajanskih nasipov. Dne 16. julija zasel je general Zimmermann Medžidijo se štirinajstim armadnim zborom, pri čem so Rusi izgubili v vsem i povesod 650 mož.

V noči s 26. na 27. junija posrečilo se je Rusom prekoračiti silno Donavo tudi v Zimnici. Pri tem so izgubili 2000 mož. I tu so napravili most čez Donavo. Dne 28. junija je car v drugo pregledoval vojsko v Sviščevem. Kakor porečje Dunaja padlo je tudi porečje Jantre Rusom v oblast, i 7. julija obsedli so staroslavno stolno mesto bolgarsko Tirnovo.

Velevažno za Ruse bilo je pa dobitje Nikopolja 15. i 16. julija, kder so Turci izgubili nekoliko oklopnih ladij i 8000 mož ranjenih, mrtvih in ujetih. Nikopoljem dobili so Rusi prvo močno vporo na Donavi.

Proti zapadu prodrl so Rusi do prek Rahovega, Plevna i Lovca, proti vzhodu pa do Ruščuka, Stare Džume i Razgrada. Dne 12. julija vzdignol se je odvažni general Gurko s Tirnovéga i prekoračivši dne 13. julija prevalo (sotesko) hankejsko prilomasti 14. za Staro planino (Balkan) do Nove Zagore.

Vladni krogi v Carigradu uvidevši, da bi Turško tacim zmagovitim postopanjem Rusov moglo izgubiti vse, zvrgli so generalisima Abdul Kerima i ministra vojne, ter ju internirali na lemniškem otoci.

Vrhovno zapoved nad zapadno armado turško obdržal je Osman paša, serdarom ekremom i vrhov-

pol, je nas tem bolj razveselila, ker se je zaradi znanih neugodnih razmer za sedaj ustavilo nadaljevanje Slovenske knjižnice. „Inter arma silent musae, med vojsko žalujejo modrice.“

Prižigalec, tako je prof. Jesenko poslovenil tuje ime „the lamplighter“, je skozi in skozi jako zanimljiva povest, katere dejanje je začetkom jako priprosto, a čem dalje bolj se zamota ter se nazadnje prav naravno reši in konča v popolno zadovoljnost čitatelja. Res da semtertija naletimo na kakov odstavek, ki skoro čez mero razklada in povdarja uže stare resnice, a pomisliti moramo, da je Miss Marija Cummins (r. Kemins) pisala angleški izvornik zlasti za ženski spol. In Amerikanke so celo take resnice jemale za neprecenljive bisere; tudi so te med celo dejanje tako nesiloma, tako naravno vpletene, da bi čitatelj skoro nekaj pogrešal, ko bi jih vmes ne bilo. Vse skup nam dovolj razjasne, kako se je mogel izvornik angleškemu občinstvu toliko priljubiti. Prikupil se mu je bil tako močno, da so prvih 7 do 8 tednov razprodali čez 40000 (pravim štirideset tisoč) iztisov! „The lamplighter“, Prižigalec se imenuje naša povest. Skoro primernejše bi jo imenovali Jerica („Gerty“), kajti Jerica je v njej res ona glavna oseba, krog ktere se suče vse dejanje od pervega do petdesetega ali zadnjega poglavja. Prižigalec, Trueman Flint, ki je v mestni službi ter svetilnice po ulicah prižiga, je le oni delavni, pobožni in priprosti mož, ki se je usmilil šestletne Jerice, uboge

LISTEK.

Prižigalec.

Roman v 2 zvezkih (I. zvez. 508 str.; II. zvez. 512 str.)

Iz angleščine poslov. prof. J. Jesenko v Trstu.

„Izgubljen človeku je zemeljski raj,

Adamova deca v pregnanstvu se joče,

In prosí, naj sreče zapravljeni kraj

Odpri ji na novo dobrotljivi oče.

Nespametno ljudstvo, čemu-li tvoj stok?

Na delo! Ne nosi mi križema rok!

Poverni se samo v prvotnost nazaj

In našlo povsodi prvotni boš raj! x.

Nehoté sem se spomnil na navedeno kratko, a lepo, globoko miselno pesmico, katero je pred nekoliko meseci v Zvonu priobčil dobro znani X, ko sem čital obširni roman „Prižigalec.“ Ta nam v sprelepo razvitih dejanjih kaže, koliko grenkobe in težav prenašajo na svetu malomarni, nepremišljeni in neumni ljudje. Iz istega neugodnega sveta pa pametni, premišljeni in delavni ljudje naredé zemeljski raj, ki jim v občilici ponuja pravega, čistega veselja. Ta zanimljivi roman pač očitno kaže, da vsak sam svojo srečo v serci nosi; da ni nobenega stanu in nobenega človeka, ki bi ne mogel po svoje prav srečen biti.

nim veliteljem vzhodne armade je bil pa imenovan Mehemed Ali, rodom Prus, kateri je do tiktat stal v Kolašinu proti Črnejšgor. Tudi Sulejman paša bil je z ostanki svoje podrobne armade od mej črnogorskih poklican, da bi sestavil novo južno armado, to je armado rumelsko.

V Aziji prestopili so Rusi 24. maja t. l. granice turške po treh potih. Pravo krilo rusko delala je armada rionska, katero je vodil general Oklobžjo, rodom Dalmatinec, sredo je vodil general Loris-Melikov, levemu krilu je pa zapovedoval general Tergukasov. Meju pravim krilom i sredo gnalo se je oddeljenje gen. Develova proti Ardahanu. Kakor v Evropi velekněz Miklavž i carevič, tako je bil tudi v Aziji vrhni veliteljem vojske — se ve da le po imenu — velekněz Mihael. Turkom velel je v Batumu Derviš paša, v Karsu Muktar, na pravem krilu turškem pa Izmiri paša. Kakor v Evropi ustopavali so Turci skoro brez vsacega upora tudi v Aziji. Mesto Bajazid padlo je v moč Tergukasovo brez strela. Dne 11. maja bojevali so sicer Turci srečno v Batumu, a njih uspeh izgubil je vsa znamenitost, ko so Rusi 17. maja z uskokom vzeli Ardahan. General Loris-Melikov je znal popolnoma zmotiti Muktarja pašo i ko se je po noči z večjim delom svojih orožnih sil pridružil generalu Develovemu mogli, so tamo Rusi v zuatnej presili nastopiti. Cilj Rusov je bil, odpraviti Muktarjevo armado iz okolice karske, to trdnjavo obkoliti i potem iz Ardahana, Karsa i Bajazida proti Erzerumu na treh potih udariti. Težnje ruske bile so uspešne: Muktar paša odstopil je tako daleč za pogorje Soghanlo, da so mogli ves Kars pravilno oblegati i da so ruski jezidci samo nekoliko kilometrov od Erzeruma bili oddaljeni. Dne 31. maja bilo je jezdeštvo Muktarjevo od kozakov naglo napadeno, dne 16. junija pa bojevali so Rusi prav uspešno v Delibabi, v Toprakali, dne 23. junija pa v Batumu.

Pride še.

Dopisi.

V Gorici 21. novembra. V seji dne 8. t. m. je mestni zastop goriški konečno potrdil svoj proračun za l. 1878 ter je na njegovi podlagi soglasno sprejel sledeče predloge:

1. Župan je pooblaščen skleniti pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji posojilo za 20.000 gl., da se založi, kolikor premanjkuje za poravnavo tekočih stroškov.

2. Navadnih stroškov se potrdi 170.883 gl., izvanrednih 33.566 gl., tedaj skupaj 204.449 gl. (Vsi navadni mestni dohodki znašajo le 55.691 gl.)

3. Premanjkljej znašajoč 148.758 gl. se ima založiti:

a.) s prikladom po 130 % k vinski užitnini	54.000 gl.
b.) s prikladom po 83 7/10 % k mesni užitnini	14.000 "
c.) z davščino 3 gl. 94 kr. na vsak hektoliter piva	12.000 "
d.) s prikladom po 250 % k zemljiščnemu in hišnemu davku	22.000 "
e.) s prikladom po 30 % k obrtniškem in dohodniškemu davku	18.000 "

Vsi občinski davki bi znesli . . . 120.000 gl. in ostane še nepokritih . . . 28.758 gl.

4. Župan je pooblaščen, da vzame na posodo 400.000 gl. (čujte!); to posojilo pa bo moralo biti

sirote, od hudobne Nani Grantove iz hiše izgnane. Res je on Jeričin reditelj skozi šest let, a tudi to ne brez tuje pomoči; res je nje učitelj, a nevedno; razvajeno, termoglavo deklico izobrazujejo še dosta bolj drugi ljudje, zlasti slepa Emilija, gospica Grahamova, blagoselna gospa Sulivanova in nje odlični sin Viljem. S. 15. poglavjem umerje Prižigalec. Podoba je, da se cela povest imenuje po njem zato, ker blaga, priprosta njegova načela tudi pozneje vodijo njegovo rejenco Jerico. Vdijo jo v sreči in nesreči ter so se po večletnem vplivu izobraženih ljudi v njej tako ukoreninila, da jih v naslednjem življenji ne o-maje noben vihar. Nanj jo je spominjala celo svetla zvezda na nebu in konci povesti (II. zvezek str. 506) pravi Jerica svojemu zvestemu Viljemu: „Glej ljubega strijca Trueman! njegova svetilnica še jasno sveti na nebu in njena luč na zemlji še nij ugasnila.“

Vse o se be so naslikane prav po življenji. [Povest v tem oziru popolnoma zadostuje vsem tirjavam romana, ki posebno povdarja primerno razvijanje značaja posameznih oseb. Šestletna Jerica izgnana od Nani Grantove in pohčerna od blagega prižigalca je sperva ona neberzdana, termasta deklica, kakoršne se navadno nahajajo med nesrečnimi otroci, katere stariši zanemarjajo ali so pa kot popolnoma zapuščene sirote le svojim čudnim muham in neberzdanim strastim izročene. Sirote najde ubogi prižigalec mestnih svetilnic, usmili se je ter jo vzame se seboj domov. Tu v priprostem pribežališču se začne Jeričino odgojevanje. Strijca Trueman, kakor prižigalca navadno kli-

od starešinstva še posebej potrjeno; s tem zneskom se imajo poplačati vsi občinski dolgovi, kateri znašajo se zgorej navedenimi 20.000 gl. — skupaj 285.000 gl., dalje se ima založiti premanjkljej leta 1878; ostali znesek se pa porabi za občno koristna započeta, med katere spada tudi ustanovitev občinske hranilnice, za kojoj je odločenih 20.000 gl. nedotakljivega kapitala.

To je budget, s katerim hoče občinski zastop stalno zagotoviti svojemu mestu časten naslov „avstrijske Nizze.“

Če primerjamo ta budget z onim raznih drugih, tudi veliko večih mest, vidimo, da hoče naš mestni zastop ne primerno mnogo žrtovati za naglo povzdigo svojega mesta, katero naj bi v enem ali dveh letih vse doseglo, kar je v petdesetih zamudilo. Premanjkljej znaša blizo trikrat toliko, kolikor navadni občinski dohodki; mestne potrebščine, katerim hoče občinski zastop v prihodnjem letu zadostiti, so tedaj blizo trikrat večje od mestnih moči.

Prizadevanje naših mestnih očetov je vsakakor hvalevredno: Oni hočejo Gorico zares lepo imeti, hočejo, da se ponaša z vsemi onimi napravami, ki se pristujejo klimatičnemu zdravstvenemu kraju in da privabi vsled tega od vseh strani bogate goste in nasselbenike. Vse to je prav in dobro! Vprašanje je le, ali je tudi mogoče vse to kar na vrat na nos dognati, in če je mogoče, ali se ni bati, da prenapete žile prej ali pozneje popocajo?

Skoro od vseh strani naše dežele prihajajo ne- uščne vesti o žalostnih ekonomičnih razmerah, katere ne morejo imeti na deželno središče nikakor ugodnega upliva. Zraven tega pa čutimo, da si od daleč, vendar tudi tukaj, nasledke rusko-turške vojske. Draginja raznega blaga rase vsled tega prav vidno v mestu in morda edino stanovanja ne dražé, ker ni prišlo toliko tujevce kakor poprejšnja leta. Za to pa stiska vsak hišen gospodar, vsak trgovec, vsak obrtnik in uradnik više ali niže vrste svoj družinski budget in kedor se hoče prepričati, kako se celó premožnejše družine v svojih stanovanjih vtesnujejo, naj obhodi mesto od enega konca do drugega, in videl bo, koliko praznih sob je na pondbu.

Gostilne in krčme so v obče slabo obiskovane, posestnikom se trda godi, obrtniki hirajo. Mestni zastop se pa na vse to prav malo ozira, kar lahko po tem sodimo, da vzdržuje dosedanje visoke užitniške in druge davščine in da je dohodniške in obrtniške priklade celó povečal od 15 na 30%. — Ugovarja se lahko, da niti te ogromne doklade ne zadostujejo v založbo celega premanjkljeja in da treba še zraven njih skrbeti, da se kaj denara na posodo vzame. Resnično! pa zakaj?

Ker se je občinski zastop naenkrat lotil prevelikega bremena, kojemu niso niti približno kos slabe moči malega mesta. Zdaj uže omaguje mesto pod tem bremenom in da si preskrbi kaj pomoči, preobla-ga razne svoje kontribuyente in ker tudi njih krvavi doneski ne zadostujejo, steza roko po posojilu — 400.000 gl. Iz tega posojila pa nastane stalno breme, katero, če ne porodi prej ali pozneje finančne krize, zagotovi brez drugače goriškim kontribuentom vsakoletne velike davščine, katere težko, da bi se kedaj zmanjšale sedanjemu rodu. —

Mi želimo lepi Gorici čvrst in nagel razvoj, Bog ve, da tako odkritosrčno, kakor kateri koli Italijan ali Italijančič; toda če se oziramo na sedanje gospodarstvene razmere mesta in mestjanov, ne moremo vendar prikimavati v začetku navedenim sklepom mestnega zastopa, ker se nam zdé v njih zapopadeni fi-

čejo, gospa Sulivanova, nje sin Viljem, zlasti pa slepa gospica Grahamova jo odgojujejo in sicer vsak po svoje, če prav so pri vseh enaka načela, katera skušajo zanemarjeni deklici vdihniti. Tem blagim načelom ostane zvesta izverstno odgojena Jerica v vseh razmerah naslednjega življenja. Sperva se jej še sedaj pa sedaj izbudé stare strasti, a z železno voljo je zna deklica utešiti ali pa popolnoma zatreti. Pozneje ne bojuje več takih hudih bojev sama sé soboj, a čakajo jo drugi nič manj nevarni boji. Neskončne milosernosti ne izkazuje le svojim dobrotnikom, ampak tudi svojim zopernikom; izkazuje jo celó svoje nekdanji strahoviteljici, oni hudobni Nani Grantovi, katero v tuji hiši slučajno naleti. Zopet na drugi strani jej preti nevaren boj med naskrižnimi dolžnostmi. Vestna devojka premisli in pretehta vse razmere, ter kljub vseh grenkobi, kljubu vsem bodočim težavam skle- ne, zadostiti imenitnejši, večji dolžnosti. Odpove se prijetnemu življenju v gospod Grahamovej hiši, odpo- ve se veselemu potovanju v južnih deželah ter se prostovoljno žrtvuje svojeji bolnej prijateljici gospej Sulivanovi. Radostna prenaša pri tej vse obile težave. Neprestano delavna ni le tu, ampak tudi pozneje, ko se je zopet povrnila k Grahamovim. Rahločutnost in nežnost svojega serca najlepše kaže v razmeri med seboj in onim bogatim Benom Brusom. Vsaka manj stanovitna, lehkomišelná devojka bi bila hlastoma sprejela ponudeno srečo, ki se jej je tako lepo bliščala.

(Dalje.)

načni eksperimenti preneusmiljeni do mestnih kontribuentov in prenevarni — za mesto.

Iz Trsta, 21. novemb. (Izv. dop.). (Tržaške posebnosti. — Turški poslanci — Voltve v trgovsko zbornico. — Vreme.) Danes imamo v Trstu velik praznik „la madonna della salute“; te Matere božje pač nikder na svetu ne praznujejo, kakor tukaj v Trstu. Nastal je ta izključljivo tržaški praznik takole: Menda leta 1839 je bila tukaj velika kolera, umiralo je na stotine ljudi vsak dan, vsled tega napravili so pobožni Tržačani na dan „darovanja Marije device“, to je 21. novemb. procesijo do Matere božje, ki je v jezuitski cerkvi in tam se je brala tej Materi božji na čast slovesna maša in občna molitev. Precej tisti dan je nekda kolera pojénjala in Tržačani so sklenili ta važen dan za vse večne čase praznovati v čast Materi božji, in ker je ona zopet Trstu podelila zdravje, krstili so pobožni Tržačani ta praznik „la Madonna della salute.“ Ta praznik se tukaj posebno posvečuje, magazini in skoro vse delavnice so zaprte, in kako se ljudstvo strogo drži tega praznika, je dokaz to, da so nekteri trgovci svoje delavce hoteli prisiliti, naj delajo; a ti so odgovorili skoro povsod, da rajše delajo na božične praznike, nego pa denes.

To sem Sočinim čitateljem hotel naznaniti kakor Tržaško posebnost, katerih je tukaj več, nego drugod v Avstriji. Kot posebnost Vam poročam tudi, da sem te dni videl 3 turške poslance, ki so potovali iz Trebinja v Carigrad. Turški poslanci! ali nij to neka posebna specijaliteta na parlamentarnem polji? O kako bi bil rad govoril z njimi in zvedel, če jim je znano, k čemu so klicani v Carigrad. Težko! — Njihovi obrazi in njihov obnašanje pustilo me je v tem obziru v popolnem dvomu.

K letu bomo imeli tukaj volitve v trgovinsko zbornico, ki so tukaj v Trstu veliko večje važnosti, kakor kde drugod, kajti tukaj ima ta zbornica v rokah velikanske interese tržaškega prebivalstva.

Volitve niso še prav blizo in vendar je uže začela huda agitacija. Znano Vam je, da je sedanja trgovska zbornica nasprotna magistratu, kder nosijo judje in Italijanissimi velik zvonec. Zatorej pa je izdalo uže oni teden kakih 25 do 30 židov oster oklice na volilce, naj se ne dajo več motiti po tujcih (!) (Kje so judje doma?) in naj izvolijo take ljudi, katerim je pri srcu narodnost in interes Trsta in kateri bodo delali edini z mestnim starešinstvom. — Ta teden pa je zopet drug volilni odbor izdal nasprotno izjavo, v kateri zagovarja sedanjo zbornico in pravi, da je treba v prvi vrsti voliti v zbornico ljudi, ki pred vsako politično strastjo poznajo in zagovarjajo materialne interese Trsta, ki se ne brigajo za narodne in druge čudne agitacije, ampak skrbé za občni blagor vseh Tržačanov, posebno trgovcev brez razločka gledé na narodnost itd. Na tem oklicu podpisani so prvi trgovci tržaški, kakor Reinelt, Burgstaller, Rittmayer, Schröder, Strudthof, Vucetich in drugi.

Gledé volitev v trgovsko zbornico bi jez imel govoriti resno besedo s tržaškimi Slovenci, katerih je vse polno trgovcev in torej volilcev za zbornico; a ker je treba še marsikako bolj siljeao reč napraviti, predno stopijo Slovenci tudi tukaj na pozorišče, bi za danes samo svetoval odboru društva „Edinost“, naj za letos saj to stori, da priporoča vsem slovenskim trgovcem volilcem, naj se nikar ne dajo zapeljati židom, ampak naj volijo tako, kakor jim bo nasvetoval odbor, v katerem je Burgstaller, katerega so Slovenci volili v mestni zbor, kder jih tudi po moči pošteno zastopa.

Za prihodnjo volitev pa bo treba uže tako ure-diti, da bomo Slovenci lahko tirjali nekoliko koncesij od ene ali druge stranke, in tak kompromis, da nam dovolijo nekoliko glasov v zbornici trgovski, bi se znal morda že letos doseči.

Denes zopet enkrat končam z vremenom: Krasno vreme smo imeli skoro 3 tedne do denes a denes je začel dež in za njim prišla je burja. Vojskujeta se jug in sever v zraku, a premagal bo najbrže sever, ker je močnejši. Mi Tržačani smo bolj zdravi, če premaga burja, da bi le še prišel tist velik severni piš, ki bi naše prepelčarje popihal.

Od kar je Kars padel, Spizza in Bar postala črnogorska, so naši Turki v skrbi, kako se bodo metamorfzirali v Ruse. — Pa takim ljudem je vse lahko!

Iz Kopra 18. novemb. (Izv. dop.). Tukaj uže dalje časa ne dežuje; bati se je Koperčanom, da jim zmanjka potrebne pitne vode, ko jih slana voda od vseh strani obdaja. Sicer si žejo lahko s prav dobrim teranom gasi, — kdor ne trpi suše v žepu.

Učiteljski kandidatje zopet oživljajo pusto mesto. Da, zares pusto je; a kaj bi bilo brez dijakov in vojakov? Sicer pa nemajo tu ni eni, ni drugi posebno prijetnega življenja, ker so domače socialne razmere take, da ne morejo nikomur prav ngajati.

Naši slovenski dijaci so v obče prav vrli fantje in živé v lepi slogi med seboj, kar je vse pohvale vredno; želeli bi le bilo, da bi njih če izjeme ne delal, ampak da bi bili vsi za enega, eden za vse.

Prav rad bi nekoga v tem oziru spodobno okaral — pa naj bo za danes prizanešeno. (Prosimo le tudi za naprej: Personalia sunt odiosa. Ured.)

Tukaj je v garnizonu bataljon nemških lovcev. Ni davno od tega, kar sta si dva vojaka svince v možgane poslala in tako sklenila nerodno življenje. Povod je bil nekda prav malenkosten. —

Pri volitvi enega poslanca za isterski deželni zbor dne 15. t. m. je večina 97 glasov odločila za gimnazijskega ravnatelja Jakoba Babuder-ja proti dru. Manzini-ju, kateri je dobil 31 glasov. Ne vem, kako bi prav značil to volitev; morda tako: Zmeren, vladen kandidat je zmagal, liberalen, italijanski je propal.

Iz Istre 14. novemb. (Izv. dop.) Boj, — ne boj, — brezusmiljeno klanje na enej, slabe letine na drugej, nezaupanje, prevara na tretjej, teptanje vsega, kar bi moralo biti človeku najsvetejše, na četrtej strani in tako ad infinitum, to so znamenja sedanjega časa.

A kar je najžalostnejše, je to, da se čini, ki so bili poprej le po najskritejših, umazanih kotih velikih mest, kjer ima demoralizacija svoja gnjezda, v navadi, zdaj tudi uže na deželi med prostim ljudstvom ponavljajo, koder je imela poprej vsaj vera toliko upliva, da jih je zabranjevala.

Pazinska sodnija preiskuje zdaj tri zločine take vrste. — Čujte!

Neka prekanjena služabnica na Reki je svojej gospodinjji, katere je neusmiljena smrt pobrala troje preljubljenih otrok, z živimi barvami naslikala žalostno stanje zamerlih na unem svetu, o katerem je po čudnem potu v vizijah pozvedela; tako jej je izvabila več stotin denarja in mnogo dragocenosti, češ, da odkupi s tem izveličanje, dasiravno uže pogubljenih otrok. Z osleparjenim plenom jo je na to pobrisala, — a prišla je še o pravem času pravici v pest — in tu ne uide zasluženi kazni. —

Drug zločin se je vršil pred kratkem v Žminji, veliki občini pazinskega okraja, kder se je lotil nesrečen sin svojo lastno mater umoriti, kar se mu pa, hvata Bogu, ni posrečilo. — Ta teden se je pa razuzdana babura s pomočjo svojega nesramnega ljubimca na potu iz Zminjskega somnja domov k sv. Vincencu iznebila svojega pravnega moža. — Tedaj: goljufija, poskušen umor in dognan umor! Ali ni to strašna progresija?

Konečni izid kazenskih obravnjav naznanim o svojem času *).

Iz Brega v Istri, 20. nov. (Izv. dop.) Obžalovati je, da je najnovejša koristolovna politika s svojimi pokvarjajočimi načeli zdato pripomogla Bregu v malih letih po vsem drugo obličje dati. Razposajenost, neukrotljivost mladine, zapravljivost, prepirljivost, nezaupnost, mlačnost do verskih nauk in naravnega vedenja so glavne poteze, ktere so se globoko zarezale v obraz nedavno še nepokvarjenega Brežana. Temu se ni čuditi: kjer ni luči, tam ni svetlobe. So naprave, ktere bi imele bistriti in oblažiti serce, ali te so do sedaj bile svetilnice brez olja: niso tedaj zamogle svetlobe oddajati, še manj pa temote razganjati. Pri vsem tem je prost kmet še zmiraj nezaveden in nesamostalen „dobra podloga vsaki ptujtvevi peti“.

Razmere po vsem žalostne pričajo, da ubogemu kmečkemu ljudstvu je potreba najprvo dobrega, zdravega poduka, šole. Odgoji naj se prosto ljudstvo krščansko, pa ne s pretirano potrpežljivostjo in krotkostjo, kateri pri Slovencu navadno nimati ni konca ni kraja; glavna skrb odgoje naj se obrača na to, da se odrasčaj razvije v trdne značaje, katerih zvestobe ne omaje silni burjin piš.

Zavoj tega srčno pozdravljamo novo šolsko napravo, s katero dobi dolinska šola dva učitelja in učiteljico domačinko in se nadejamo, da učitelja bosta znala zvesto ceniti dostojnost svojo in samostojnost in na polju poduka in omike dobrodejno uplivati na mladino in s tem pridobiti si sočutje staršev, kateri jima otroke gorke priporočajo.

Politični pregled.

Govor barona Kellersperga v drž. zboru proti banknem statutu je zelo razdražil vladne kroge. Ta razdraženost se je prav jasno razodela v strastnem in kolikor toliko nedostojnem odgovoru ministra Unger-ja v seji 19. t. m., v kateri je tudi finančni minister Pretis prav obširno zagovarjal bankno predlogo.

Kellerspergov govor je posebno pomenljiv, ker je govornik obče spoštovan in jako veljavjen mož, znan zaradi svoje neomahljive vdanosti do Avstrije in do Habsburžanov. Toda o tem kaj več v uvodnem članku prih. številke.

Pri seji 21. t. m. sta kot glavna govornika govorila še Skeene (proti) in Herbst (za), potem je bila splošna razprava sklenjena, da si je bilo še nad 20 govornikov vpisanih.

Česki poslanci so poslali državnemu zboru pismo, v katerem protestujejo zoper dualizem, zoper direktne volitve, zoper pravni obstoj poslanske zbornice in prosijo, naj se njih mandat smatra kot ugašen, ako prestopi zbornica o njih pismu na dnevni red. Kellersperg je izjavil, željo, da bi češki poslanci v zbor prišli in roko podali k skupnemu delovanju.

Pražakov nasvet, naj se izroči pismo českih poslancev posebnemu odseku, bil je od večine, kakor po navadi, zavržen.

Dne 21. novembra je bil velik ministerski svet v Budi pod predsedništvom cesarjevim. Sklevalo se je nekda o tem, ali ima naša vojska še dalje koncentrovana ostati na južnih državnih mejah — in obveljal je sklep, da ima ostati, le regimenti da se imajo premestiti v interesu vojaškega poduka. Govorilo se je tudi, kakor trde nekateri časopisi, o združenji vojne krajine z Hrvatsko in o okupaciji Bosne, ki se ima v kratkem zgoditi.

Iz Knina se poroča 18. t. m.: Včeraj so požgali Turki na avstrijske in na turške strani meje vse hiše in eno bolnišnico, katero je za begunce dala zidati Miss Irby, opletili so, kar je bilo v hišah in odgnali živino.

Iz Beograda se vedno naznanjajo novi obroki, kedaj misli vstopiti srbska vojska v akcijo. Zdaj pravijo, da vstopi gotovo 2. decembra. Bomo videli!

Turški parlament se je te dni dopolnil z nekaterimi novimi poslanci. Skoro bode sklican. Le hitro, dokler je še pot v Carigrad odprta!

Na Francoskem ni homatij ni konca ni kraja. Mac Mahon hoče ostati na svojem mestu in ne mara nikakor zbrati ministre iz republikanske večine, mariveč se čuje, da bode novo ministerstvo sestavljeno večinoma iz Bonapartistov. Republikanski listi priporočajo, naj zbornica tako dolgo ne potrdi budgeta, da bode ministerstvo iz večine vzeto.

V Berlinu so zaprli necega Poljaka z imenom Lugovski, kateri je hotel nekda po lastni izpovedi kralja in Bismarka ustreliti.

Razne vesti.

Služba učitelja v goriški deželni gluhozemici bo uže tretjič razpisana in zdaj s pomnoženo letno plačo 600 gld. in 100 gld. stanovnine. Čudno, da ni kompetentov za tako službo v mestu!

Umerl je pretek. torek po dolgi, hudi boleznii v. č. gosp. Mihael Mervic, župnik-dekan Črniški. N. v. m. p!

Gradiški c. kr. okr. šolski svet je zgubil dva uda: gg. Ant. pl. Dottori-ja in Jos. Del Torre-ja; oba izvoljenca deželnega odbora sta se sama tej častni službi odpovedala, ker sta nekda zapazila pomenljive nerednosti v službenem poslovanji c. k. okrajnega šolskega nadzornika, g. J. Čulot-a. Ne razumemo prav, zakaj se zastopnika deželnega odbora zaradi takega uzroka odpovedujeta. Kaj dosežeta s tem in koliko koristita stvari? Mari se ne dá nepravilnosti v poslovanji g. nadzornika po nobenem drugem načinu v okom priti? Pred vsem bi pač morala provocirati disciplinarno preiskavo, da se dožene, ali zares obstoje in v čem te nepravilnosti.

Goriška čitalnica napravi jutri, v saboto, plesno zabavo. Začetek ob 8 uri. Neudom je dovoljen vstop samo z vstopnico.

Kviščanska čitalnica napravi besedo v nedeljo 25. t. m. v dvorani g. F. Mariniča. Program: 1. Slovenski potpuri vgl. Fr. Štele. Svira domača godba. 2. Slavček spev vgl. Avg. Leban. 3. Deklamacija Ilirija oživljena. V. Vodnik. 4. Slava Slovincem vgl. Anton Hajdrih. 5. Odlomek iz opere: I due Foscari, vgl. Donizetti. Godba. 6. Kobariška dolina, dvospev s spremljevanjem z glasovirom, vgl. Ant. Hribar. 7. Igra Bog vas sprejmi, kdaj pojedete domu. 8. Zadnji večer z mešanim zborom. Spr. z glasovirom, vgl. Jos. Marinič. 9. Aria iz opere Traviata vgl. Verdi. Godba. 10. Nek dušman vidi, vgl. Dav. Jenko. 11. Ljudmila Bojmir, bojni prizor. Slovo. 12. V Boj! vgl. Iv. pl.

Zajc. Po besedi ples. Začetek točno ob 5. uri popol. Vstopnina k besedi 20 kr., k plesu 1 gl. Gospodične k plesu proste.

Rojanska čitalnica napravi v nedeljo 25. novembra besedo v prid dramatičnih potrebščin s petjem, deklamacijami in igrama „Domači prepri“ in „Bog vas sprimi.“ Ker so role v dobrih rokah, nadejati se je dobrih predstav. Po igrah društvena zabava. Ustopnina za ude 20 kr., za neude eno osebo 30 kr., z družino 40 kr. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Uljudno vabi vse častite ude in rodoljube ODBOR.

Okrajni živinozdravnik. Polit. okraj Gradišča, Gorica in Tolmin dobé začetkom meseca decembra svojega c. k. okrajnega živinozdravnika v osebi gosp. Andreja Perko-ta iz Poljan na Gorenjskem, kateri je služboval do zadaj na Volovskem v Istri. Gosp. Perko se je pred par leti uže nekoliko časa mudil v našem mestu in se takrat že v nekaterih primerljiveh pokazal prav vestnega in spretnega živinozdravnika. Našim živinorejcem bode gotovo dobro došel. Sežanski polit. okraj spada v živinozdravniškem oziru v delokrog tržaškega deželnega živinozdravnika. — V Gorici imamo sicer tudi izsolanega, in pri vojaki v njegovih stroki izvežbanega konjskega zdravnika, g. Josipa Komel-a, brata znanega stotnika, koji je uže več podučnih vojaških knjig napisal. Tudi tega priporočamo našim živinorejcem, zanašaje se, da se bodeta više izšolan živinozdravnik in niže izšolan konjski zdravnik v svojih poslih oobro razumela in vzajemno podpirala. —

Porotniki za prihodnje obravnave, katere začnejo dne 5. decembra t. l. ob 9. uri jutraj, so:

Marega Ivan iz Gorice — Markič Ivan iz Gorice — Musina Anton iz Gorice — Jeglič Andrej iz Gorice — Bolaffio Jakob iz Gorice — Morpurgo Miroslav iz Gradišča — Leban France iz Črnič — Bonavia Ivan iz Tržiča — Jeram Josip iz Gorice — Franzot France iz Farre — Moser Adolf iz Gorice — Baudas Josip iz Gorice — Jurettig Henrik iz Gorice — Leščiak Peter iz Gorice — Jurettig Dr. Alojzij iz Gorice — Verzegnassi Dr. France iz Gorice — Cadolini Miklavž iz Gorice — Prister Sabat iz Gradišča — Kühnel Anton iz Gorice — Federleis Jernej iz Gorice — Bridiga Dr. Josip iz Gorice — Marizza Alojzij iz Gorice — Donda Dominik iz Rade — Cosolo Josip iz Ronkev — Chiantandi J. K. iz Gorice — Bradaschia Mih. iz Gorice — Bolko Leopold iz Lokavca — Genuizzi France iz Gorice — Bianchi Baron Lenard iz Rubij — Goglia France iz Gorice — Furlani Mih. iz Gorice — Zoi Mih. iz Gorice — Bolko Anton iz Gorice — Delmestri Ivan iz Gorice — Buda Alojzij iz Gorice — Kolerič Josip iz Gorice.

Namestniki: Clarcini pl. Leopold. — Budau Blaž — Urbanis Josip — Studeni France — Strekel J. J. — Vida Valentin. — Venuti Peter — Velicogna Valentin — Ilek Ivan vsi iz Gorice.

Volitve deželnih poslancev bodo v kratkem na Štajerskem. Slovenci v celjske okolici kandidirajo dr. Dominikuš-a in dekana brazlovskega g. Bohinc-a. V Slovenjgradci so postavili za kandidata župnika dra. Šuc-a.

Imenovan je za kancelista pri c. k. okrajni sodniji v Bovcu Anton Asoli, vpokojen žendarski stražmešter.

Požari. V torek se je vnelo v pritličnem prostoru Raschauer-jeve hiše v gosposki ulici, v sredo pa v Petrogall-jevi hiši v poštni ulici, kjer je bila stara „Bierhalle.“ Požarna straža je bila v obeh primerljajih naglo pri rokah in je pogasila ogeuj. Škoda je nezatna.

Poslanec Nabergoj je tožen zaradi razžaljenja časti in tržaška sodnija se je obrnila do državnega zbora, naj dovoli, da se proti njemu začne preiskava. Državni zbor pa po predlogu posebnega odseka 9 udov ni v to privolil in sicer z ozirom na to, da je stvar jako malenkostna, opravila državnega zbora pa so ravno zdaj jako važna in nujna. Sicer je tudi se spricevali dokazano, da je to, kar je g. Nabergoj govoril in zaradi česar je tožen, resnično. Povod tožbi je dalo neko „Poslano“, katero je poslanec Nabergoj objavil v tržaškem listu „Cittadino“ proti učitelju Mastenu v Proseku, ki se je nekda surovo obnašal proti učencem.

Šeik-ul-Islamova vojna molitev. — Turška molitev, ki se molí po zapovedi turškega „papeža“ za časa vojske po vseh molitnicah, se glasi blizu take: Najmilostivejši bog! Usmili se nas ter varuj nas, tvoje verno ljudstvo. Vsemogočni bog! Ne usmili se nevernikov, varuj nas in naše dežele ter pométi vse nevernike, ki se bojújo proti nam in tvojej svetelj ter jedino pravej veri, raz zemlje! Zatri, o mogočni bog, vse sledi brezbožnim Bulgarom in Gikom, ki tavajo po temninah hodeči, kakor prašiči po močvirjih, in kateri so se drznili proti tvojemu vernemu ljudstvu in tvojemu proroku Mahomedu vzdigniti roko. Razreši jim zveze, razkropi jim čete, zlomi jim orožje, uniči jim moč ter jih vrzi v globine pekliške. Znosi nad njih glavami svojo največjo srd in jezo ter

jih kaznuj, kakor si kaznoval doslej vse naše sovražnike. Zmešaj jim jezike, njih kri naj v potocih teče ter glavé naj se valé tvojim vernikom, pred noge. Ukloni jim glavarje, razbij jim trdnjave, pomagaj, da upešajo in obnemorejo jim sile. Sirote naj jim bodo otroci, vdove jim soproge, žalujó naj matere in vzemi jim um in pamet. O bog! ne daj, da bi ostal na zemlji ni najmanjši sled brezbožnih Moskvičanov, Grkov in Frankov, ki so jim prijatelji in zavezniki. Pošlij nad nje vsa neizmerna zla in uniči naj jih tvoja strašna jeza, ukončavaj jih z mesarjenjem, požarom, utapljanjem njih ladij, s smertjo na vešalih, kugo, gladjo in potresi. Mesta naj jim izmró in obiščejo naj jih vsi tvoji smertni angelji. Pošljí jim bolezní na okó, na vse čute in na vse ude, da bodo trpeli. Udarci tvoje srdi in jeze naj jih pobijajo kakor toča, ki pada na zemljo. Z njimi in njihovim bogatstvom naj se pak okoristijo oni, ki verujejo v te in tvojega proroka Muhameda ter katere izpremljaj povsodi tvoja milost in blagoslov tvojega proroka Muhameda.

Gorica na Koroškem! Da učeni Nemci belo Ljubljano pogostoma predstavljajo na Koroško, je uže sploh znana stvar. Najnovejše pa je, da je zdaj tudi Gorica koroško mesto. Kdor ne veruje, bere naj zadnji list hrvaškega „Vienca.“ Nemcu ne zamerimo, ako ne pozna naših dežel, še prav nam je, ker ne maramo, da se preveč z nami peča. Ali od brata Hrvata, sosebno pa od sicer tako dobro uredovanega lista bi kaj takega ne bili pričakovali. Saj Gorica vendar nij tako majhno gnezdo! Kako bi se naši bratje hudovali, ako bi kak slovensk list pisal, da je Varaždin ali Reka v Dalmaciji. Ej, vse premalo se še poznamo!

Najnovejše vesti.

IZ BUKAREŠTA se brzojavlja 21. novembra: Rumuni so danes po tridnevem boji s šturmom vzeli mesto R a h o v o. Turki so bežali proti Vidinu. Naše izgube so še neznaue.

Včeraj je rumunska baterija nad Kalafatom obstrelila turšk parobrod, da je utonil.

Iz Cetinja se poroča 21. novb. Črnogorci so sé šturmom vzeli utrjeno citadelo v Spici. S tem imajo pomorsko obalo od avstrijske meje do ustja reke Bojane popolnem v svojih rokah. Turki branijo le še citadelo v Baru. Glavni stan črnogorskega kneza je na Rivi, Lelim bejov serail.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Gg. dopisnikom dunajskim. — Ne zamerite, da Vaših dopisov nisimo vrstili v list. Prejeli smo jih te dni toliko, da bi dobršni del denarje številke lahko z njimi napolnili. In ako bi tudi, zatajivši samega sebe, tiskali vse te dopise, kdo nam je porok, da z njimi sršenovega gnezda ne razdražimo še bolj, da jih za prihodnji list ne dobimo še več? Tako ne bode ni konca ni kraja! Naj bi uže bilo, ako bi tu šlo za kako stvar velicega zamašaja, ali vsi ti dopisi vrté se o nesrečnih „trobkah.“ Tant de bruit pour une „trobka!“ Odkritosrčno Vam moramo povedati, da se nam filisterskim hiperborejcem to vprašanje ne zdi take važnosti, kakoršno mu dajete Vi; zlasti pa moramo dvomiti, da bi ustrezali svojim bralcem, ako bi vse te dopise „za“ in „proti“ hoteli tiskati. Vse, kar smo o tem večeru čitali v domačih in tujih listih, naredilo nam je vtis, da se je slavnost vršila dostojno slavljenega slovenskega učenjaka in častno za slovenske studente, ki so jo osnovali. Ako pa vsem nij bilo vse po volji, kdo bi se mogel temu čuditi — sosebno pri Slovencih. Mi nikdar nismo bili na kakovem komersu, o njem nam tedaj ne pristuje sodba, ali toliko nam se vendar dozdeva, da se komers — zabava dijaška — sme nekoliko svobodneje gibati. Komers nij koncert! — Ako bi v tej stvari smeli še kakovo reči, bila bi želja, iskrena želja, da bi se kmalu zopet vrnil mir mej razdražene duhove. Ne puščajmo z uma zlatega vodila: Kdor vse razmeri, nič ne zameri. — G. Fr. Z. v M. „Soča“ navadno ne bode prinašala poezij. Ako bodemo kedaj prinesli kakovo pesem, gledali bodemo, da bode primerna našemu občinstvu in da bode v obliki kolikor toliko dovršena. Vaše legende ne moremo tiskati. Ne pišemo več 1847, temveč 1877; kar se je takrat morebiti imenovalo vzvišena poezija, dandanes je prav lahko neslana krparija. Tudi dopisa nismo mogli sprejeti, ker nima krvi ni kosti. Ustrežete nam pa z dopisi, ki poročajo o dogodkih Vašega kraja. Brezi zamere!

J. P. in K. Obžalujemo, da Vaši želji ne moremo vstreči in dopisa ne sprejeti. Svetujemo pa Vam, da se naravnost do dotičnega g. župnika obrnete in mu svoje želje za stran razavitljevanja in kar imate še na sercu, razodenete.

Trop. T. Članek prepozno prejeli, temveč ker moramo marsikaj opiliti, kar bi v sedanjí obliki državnega pravdnika gotovo v zadrege spravljalo. Prihodnjič ne bo zamujeno; saj je stvar še v razpravi.

G. Fer. Štrukelj v Tolminu: Če bomo vsakemu, kdor se oglasi, potrjevali, da ni članka pisal, pride na vse zadnje dopisnik gotovo na dan. Sicer pa je prepiren dopis dostojen in kolikor poznamo razmere, resničen in če pri vsem tem komu ni po volji, naj postopa po postavní poti proti uredništvu, katero sprejema vso odgovornost za dopise svojega lista. Čemu zamujati časa s praznim sumničanjem?

Razglas.

Daje se v najem, do sedaj dobro obiskovana štacuna kolonijalnega blaga s tobakarnico (trafiko). Oni, ki želi, o tem tanje poizvedeti, oglasi naj se pri podpisanem lastniku

Sv. Križ pri Ajdovščini 8. nov. 1877.

Leopold Kočevar.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da hode dne 10. decembra 1877 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav III. četrt leta 1876 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca julija, avgusta in septembra 1876.

V Gorici dne 3. novembra 1877.

Ravnatelj: Lovisoni.

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana s sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, ki se ne kidajo in ne onesnažijo altarja. Gorijo, mirno, se ne kidajo in se počasi povžijejo.

Priporočujem toraj prečastiti duhovščini, naj se ne daja motiti po drugih prodajalcih, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi tvarinami, kakoršne sveče so po cerkvenih postavah prepovedane.

Cena jim je 2 gl. 68 kr. kilo najboljše prve vrste, 2 " 33 " " druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa s 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Alojzij Bader,
lastnik.

Oznanilo.

Podpisani ima zalogo voščenih sveč iz tovarne za sveče g. Alojzija Bader-ja v Gorici. Sveče iz te tovarne so bile odlikovane s sreberno svetinjo in častnim diplomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čistega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesnažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sl. kilo najboljše prve vrste, 2 " 33 " " druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozoruje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanimi tvarinami.

V Kanali ima zalogo

ŠTEFAN KRALJ, bandar.

OKLIC!

Dobrodelni bazar na Dunaji

prodaja o priliki rusko-turške vojske nasledne reči, ki naj se o božičnih praznikih v nobeni družini ne pogrešajo. Cena je neverjetno nizka.

Za 5 gold. 75 kr. a. v.

dobé se nasledne reči:

1 majhen eleganten glasovir, na katerem dečki in deklice igrati zamorejo naj lepše komade.	1 perzijansk prazničen voz, kterelega koza pelje.
1 tako imenovan Wurstel-Theater, v prvem dejanji peklenšček juda vzame.	1 beneško ognjišče, s posebnim pritiskom se po kaže očaran knjezič.
25 krasnih dekoracij za božično drevo.	1 Šimpans (opica), ki ministru jezik kaže.
25 sveč za božično drevo.	1 orientalsko kletko za tiče s tremi tiči, ki vedno pojó.
25 krasnih svečnikov, v ktere se sveče na božično drevo stavijo.	1 egiptovsko stražno hišo, stražar hodi.
1 kinežki Mandarin, ki 14 kozolcev prebrne.	1 čarovni mlin.
1 lepo oblačeno punčko, ki je v pletenem košek, se vozi, vpije in se giblje.	2 lepa kartona z lesa, razzen zapopadek za otroke vsake starosti.

87 kosov!

Vse te navedene reči stanajo skup le 5 gl. 75 kr. a. v.

Naslov ali adresa:

Erster Wiener Weihnachts-Bazar,
Wien, Stadt, Elisabethstrasse 26.

Pošilja se proti poštnem povzotji ali za poslani denar.

Zvezki za pisne vaje

v ljudskih šolah.

Z ozirom na to, da so sev preteklem šolskem letu zares z izvrstnim uspehom rabili novi zvezki za vaje v pisanji, ktere je potrdilo visoko c. k. dež. šolsko svetovalstvo goriško za rabo na ljudskih šolah, napravila se je za šolsko leto 1877—78 zopet velika množina takih zvezkov šte. 1 in 2.

Prodajajo jih bukvarji: Dase — Henrik Fillak — in Wokulat na Travniku po 1 gl. 25 kr. sto, na drobno pa ne nad poldrugi krajcar vsak zvezek.

Samó z nakazanimi novci se more naročiti:

II. snopič slov. nar. pesni.

Na 22 straneh velike 8. obsega 22 manj poznanih, četverglasno upravljenih domačink. Cena 90 kr. Novi gg. naročniki dobé I in II zvezek za 1 gl. 50 kr. Gluha pisma se prezirajo.

V Kanalu na Goriškem.

Josip Kocijančič

Razstava.

Šolske sestre Notre Dame razstavile so v mestni dvorani nasproti občinskega verta 300 krasnih dobitkov loterije, ktero jim je finančno ministerstvo dovolilo za zidanje nove kapele.

Razstava je odperita od 9. ure zjutraj do 4. popoldne in traja od 22. novembra naprej 14 dni.

Vstopnina znaša 10 soldov.

Prodaja konj.

V Bovecu na pošti je nekoliko konj na prodaj. Konji so v najlepših letih; živi kot sajci i sploh za vsako rabo najbolj sposobni.

Več o tem se zvé pri spođej podpisanem.

Bovec 20. nov. 1877.

Alojzij Sorč, c. k. poštar.